

Міністерство освіти і науки України

ОДЕСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ БУДІВНИЦТВА ТА АРХІТЕКТУРИ

Навчально-науковий інститут бізнесу та інформаційних технологій
Кафедра менеджменту і маркетингу

СИЛАБУС освітнього компонента – **ВК 4** КОРПОРАТИВНА СОЦІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ

Освітній рівень	перший (бакалаврський)	
Програма навчання	вибіркова	
Галузь знань	07	Управління та адміністрування
Спеціальність	075	Маркетинг
Освітня програма	ОПП «Маркетинг»	
Обсяг дисципліни	3,5 кредити ECTS (105 академічних годин)	
Види аудиторних занять	лекції, практичні заняття	
Індивідуальні та (або) групові завдання	контрольна робота	
Форми семестрового контролю	залік	

Викладач:

Саkun Ганна Олександрівна, к.ф.н., доцент
доцент кафедри менеджменту і маркетингу
sakun.anna@ogasa.org.ua

В процесі вивчення даної дисципліни студенти набувають компетенцій з теоретичних та методологічних аспектів соціальної відповідальності на різних рівнях управління, формують навички до практичної розробки та реалізації соціальних програм на підприємстві.

Передумовами для вивчення дисципліни є набуття теоретичних знань та практичних навичок з таких дисциплін: «Економічна теорія», «Історія економіки та економічної думки».

Програмні результати навчання:

ПРН 1. Демонструвати знання і розуміння теоретичних основ та принципів провадження маркетингової діяльності.

ПРН 10. Пояснювати інформацію, ідеї, проблеми та альтернативні варіанти прийняття управлінських рішень фахівцям і нефахівцям у сфері маркетингу, представникам різних структурних підрозділів ринкового суб'єкта.

ПРН 13. Відповідати за результати своєї діяльності, виявляти навички підприємницької та управлінської ініціативи.

ПРН 15. Діяти соціально відповідально та громадсько свідомо на основі етичних принципів маркетингу, поваги до культурного різноманіття та цінностей громадянського суспільства з дотриманням прав і свобод особистості.

ПРН 18. Демонструвати відповідальність у ставленні до моральних, культурних, наукових цінностей і досягнень суспільства у професійній маркетинговій діяльності. Демонструвати відповідальність у ставленні до моральних, культурних, наукових цінностей і досягнень суспільства у професійній маркетинговій діяльності.

ПРН 21. Демонструвати розуміння вимог до сучасної маркетингової діяльності, зумовлених необхідністю задоволення потреб суспільства та споживачів в будівельних товарах та послугах.

Диференційовані результати навчання:

знати:

- сучасні концепції самоменеджменту;
- методика вибору кар'єри;
- теорію психологічних типів особистості;
- діловий профіль особистості;
- методики саморозвитку менеджера;
- основні методики тайм-менеджменту;
- оцінку індивідуальної стресостійкості;
- соціальну технологію самоуправління діловою кар'єрою;.

володіти:

- навичками визначення особистісних цінностей та цілей менеджера;
- знаннями з управління саморозвитком особистості;
- формами розвинення навичок ефективного керівництва;
- навичками організації управлінської діяльності менеджерів різних рівнів;
- методикою застосування сучасних принципів та напрямів наукової організації діяльності менеджера;
- навичками використання часу як ресурсу.

вміти:

- визначити принципи сучасних концепцій самоменеджменту;
- використовувати основні методики тайм-менеджменту;
- використовувати методику процесу влаштування на роботу;
- визначати сильні та слабкі сторони свого типу особистості;
- послідовно розкрити зміст логічних завдань методики саморозвитку менеджера;
- визначати адаптивну поведінку менеджера та його механізмів;

- визначити ознаки, природу та наслідки стресу;
- оцінити рівень власних здібностей до самоуправління.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№ п/п	Назва тем	Кількість годин			
		лекції	практичні	лабораторні	самостійна
Змістовний модуль 1. Основні поняття соціальної відповідальності					
1.1	Тема 1. Соціальна відповідальність як чинник стійкого розвитку	2	2		5
1.2	Тема 2. Концепція та філософія соціальної відповідальності	2	2		6
1.3	Тема 3. Соціальна відповідальність людини, держави та суспільства	4	2		6
1.4	Тема 4. Концепція менеджменту зацікавлених сторін (стейкхолдерів)	2	2		6
1.5	Тема 5. Формування відносин бізнесу із зовнішніми організаціями на засадах соціальної відповідальності	2	2		6
Змістовний модуль 2. Чинники ефективності соціальної відповідальності у різних сферах					
2.1	Тема 6. Формування відносин з працівниками на засадах соціальної відповідальності	2	2		6
2.2	Тема 7. Екологічна та етична компонента соціальної відповідальності.	4	2		5
2.3	Тема 8. Підготовка нефінансового звіту.	2	4		6
2.4	Тема 9. Оцінювання ефективності соціальної відповідальності.	2	4		6
2.5	Тема 10. Стратегічні напрями розвитку соціальної відповідальності.	2	2		5
	Всього	24	24		57

З дисципліни передбачено виконання **контрольної роботи**.

Критерії оцінювання та засоби діагностики

Мінімальний та максимальний рівень оцінювання щодо отримання «заліку» за навчальною дисципліною «Корпоративна соціальна відповідальність» складає 60 балів і може бути досягнений наступними засобами оцінювання:

Засоби оцінювання		Мінімальна кількість балів	Максимальна кількість балів
Вид контролю	Кількість у семестрі		
Поточний контроль знань:		60	100
в т.ч.: - контрольна робота		12	20
- усне опитування або письмовий експрес-контроль на практичних заняттях та лекціях;	кожне заняття	48	80
- виступ (доповідь) студентів при обговоренні питань на практичних заняттях;	2		
- контрольні тестування;	3		
Підсумковий (семестровий) контроль знань – накопичувальний залік			
Разом		60	100

Поточний контроль знань проводиться у формі автоматизованого тестування на освітній платформі Moodle ОДАБА.

Приклади тестів для поточного контролю:

1. Дайте визначення соціальної відповідальності:

а) дбайливе ставлення до навколишнього середовища і економічних ресурсів
турбота про майбутні покоління, накопичення національного багатства;

б) свідоме виконання своїх обов'язків перед співгромадянами, суспільством, державою

с) повної відповіді немає.

2. Який компонент соціальної відповідальності можна вважати домінуючим?

а) Економічний.

б) Моральний.

с) Юридичний.

д) Інвестиційний.

Підсумковим контролем знань є накопичувальний залік.

Інформаційне забезпечення

Базова

1. Гусєва О.Ю., Воскобоева О.В., Хлевицька Т.Б. Соціальна відповідальність бізнесу: навчальний посібник. Київ. Державний університет телекомунікацій, 2020. 222 с. URL: https://dut.edu.ua/uploads/l_2168_88978048.pdf

2. Гарбар Ж.В., Мазур К.В., Мостенська Т.Г. Корпоративне управління та соціальна відповідальність. Частина 2. Корпоративна соціальна відповідальність: навч. посібник. Вінниця : ВНАУ, 2020. 228 с. URL: <http://repository.vsau.org/getfile.php/24758.pdf>

3. Золотарьова О.В. Соціальна відповідальність: Конспект лекцій / О.В. Золотарьова, В.К. Лебедєва. – Дніпро: НМетАУ, 2018. – 175 с.

4. Колот А.М. Корпоративна соціальна відповідальність: еволюція та розвиток теоретичних поглядів. URL: <http://surl.li/bhqjw>

Допоміжна

5. Donaldson T. The Stakeholder Revolution and the Clarkson Principles / Business Ethics Quarterly, 2002. — Vol. 12. — № 2. — P. 107–111.

6. International Instruments and Corporate Social Responsibility: A Booklet to Accompany Training The Labour Dimension of CSR: from Principles to Practice Promoting responsible and sustainable enterprise-level practices at times of crisis a guide for policy-makers and social partners / Stephan Ulrich, Nikolai Rogovsky, David Lamotte ; International Labour Office, SustainableEnterprise Programme. -Geneva: ILO, 2009 // http://www.ilo.org/empent/Whatwedo/Publications/lang--en/docName--WCMS_101247/index.htm

7. Labour principles of the United Nations Global Compact : A Reference for Business / International Labour Office. — Geneva: ILO, 2008 // http://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/multi/documents/instructionalmaterial/wcms_101246.pdf

8. Гирик О. Корпоративна соціальна відповідальність: підручник / О. Гирик, О.Денис, О. Дубовик, І. І. Жеребило, А. Зінченко, Н. Реверчук, М. Саприкіна, Р. Семів, З. Скринник, К. Телюк; за заг.ред. д-ра екон.наук, проф. Т.С. Смовженко, д-ра екон.наук, проф.А.Я. Кузнецової. — К.:УБС НБУ, 2009. — 365 с.

9. Глобальна ініціатива щодо звітності (Global Reporting Initiative, GRI, 2000)

10. Гнибіденко І.Ф., Колот А.М., Новікова О.Ф. та ін. Соціальна безпека: теорія та українська практика Монографія. / За ред.І.Ф. Гнибіденка, А.М.Колота, В.В.Рогового. — К.: КНЕУ, 2006. — 354 с.

11. Господарський кодекс України від 16 січня 2003 року № 436 — IV.

12. Грішнова О. А. Людський розвиток: навч. посіб. — К.: КНЕУ, 2006.- 312 с.

13. Закон України «Про екологічну експертизу» від 09 лютого 1995 року № 46/95-ВР.

14. Зелена книга ЄС. Популяризація європейських засад корпоративної соціальної відповідальності (EU Green Paper «Promoting a European framework for Corporate Social Responsibility», 2001);

15. Колот А.М. Соціально-трудова відносина: теорія і практика регулювання : монографія - Київ. нац. екон. ун-т, 2003. — 376 с.

16. Колот В.М., Репіна І.М., Щербина Підприємництво: організація, ефективність, бізнес-культура. Навч. посібник — Вид. 2-ге, перероб. та доп. — К.: КНЕУ ім. Вадима Гетьмана, 2009. — 235 с.

17. Конвенція ЄЕК ООН «Про доступ до інформації, участь громадськості в процесі прийняття рішень та доступ до правосуддя з екологічних питань (Орхуська конвенція);

18. Корпоративна соціальна відповідальність: Конспект лекцій [Електронний ресурс]: навч. посіб. для студентів спеціальності 075 «Маркетинг», освітньо-професійної програми «Промисловий маркетинг» / КПІ ім. Ігоря Сікорського; укладач: М.О. Чупріна. — Електронні текстові дані (1 файл: 1,8 МБ). Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського. 2023. 138 с. URL: https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/55882/1/Konspekt_leksii_KSV.pdf

19. Котлер Ф., Лі Н. Корпоративна соціальна відповідальність. Як зробити якомога більше добра для вашої компанії та суспільства / Пер. з англ. С. Яринич. — К.: Стандарт, 2005. — 302 с.

20. Куліш А. Соціальна відповідальність бізнесу в банківській сфері у запитаннях і відповідях. - К: 2007. - 80 с.

21. Куліш А. Соціальна відповідальність бізнесу в банківській сфері у запитаннях і відповідях.- К, 2007.

22. Лазаренко О., Колишко Р. та ін. Базова інформація з корпоративної соціальної відповідальності — К.: Вид. «Енергія», 2008. — 154 с.

23. Лазоренко О. Корпоративна соціальна відповідальність в Україні: експертна думка: зб.статей та рекомендацій /— К. : Стилос, 2007. — 143 с.

24. Лазоренко О., Колишко Р., та ін. Базова інформація з корпоративної соціальної відповідальності / Посібник із КСВ. — К.: Видавництво «Енергія», 2008. — 212 с.

25. Небава М. І., Небава І. М. До питання про соціальну відповідальність бізнесу // Теорії мікро-макроекономіки: Збірник наукових праць професорсько-

викладацького складу і аспірантів. Академія муніципального управління. Випуск 28. — Київ. — 2006. — С.15-21.

26. Осецький В. Л., Марченко В. М. Соціальна відповідальність корпорацій України як фактор забезпечення їхньої конкурентоспроможності // Економіка та держава, № 1, 2007. — С. 9–12.

27. Петроє О.М. Соціальний діалог як інструмент формування корпоративної політики сучасних підприємств в Україні: [навч. посіб.]/ Ольга Михайлівна Петроє. — К.: Центр учбової літератури, 2008. — 60 с.

28. Петроє О.М. Соціальний діалог як інструмент формування корпоративної соціальної політики: [монографія] / Ольга Михайлівна Петроє. — К.: Центр учбової літератури, 2008. — 152 с.

29. Садеков А., Косова Т. Соціальні аспекти розвитку корпоративного управління в Україні // Економіка України. — 2008. — № 11. — С. 88–93.

30. Соціальна відповідальність бізнесу в Україні: розуміння та впровадження.— К: 2005. - 48 с.

31. Соціальна відповідальність бізнесу: конструктивний діалог з бізнесом і владою. - К., 2008. – 165 с.

32. Степанова О.В. Соціально відповідальне управління промисловими підприємствами: проблеми формування та напрямки реалізації / О.В. Степанова // Вісник Сум. нац. аграр. ун-ту. Серія «Економіка та менеджмент». — 2007. — № 6–7 (26–27). — С. 404–414.

Інформаційні ресурси

1. Президент України <http://www.president.gov.ua>
2. Верховна Рада України. <http://www.rada.gov.ua>
3. Кабінет Міністрів України <http://www.kmu.gov.ua>
4. Міністерство економіки України <http://www.me.gov.ua>
5. Міністерство фінансів України <http://minfin.kmu.gov.ua>
6. Міністерство освіти і науки України <http://www.mon.gov.ua>
7. Головне управління статистики України <http://www.ukrstat.gov.ua>
8. «Круглий стіл у КО» (Caux Round Table) www.cauxroundtable.org
9. Глобальна ініціатива відповідального лідерства (Global Responsible Leadership Initiative - GRLI) www.grli.org
10. Європейська академія бізнесу та суспільства (EABIS) www.eabis.org
11. Європейська асоціація етики бізнесу (European Business Ethics Network – EBEN) www.eben-net.org
12. Офіційний сайт Секретаріату мережі Глобального договору в Україні: www.globalcompact.org.ua.
13. International Centre for Corporate Social Responsibility (ICCSR) www.nottingham.ac.uk/business/ICCSR
14. AccountAbility The Institute of Social and Ethical Accountability www.accountability21.net
15. Boston College Center for Corporate Citizenship — <http://www.bccccc.net/>
16. BRASS –The ESRC Centre for Business Relationships,

Accountability, Sustainability and Society. www.brass.cf.ac.uk

17. Bridgestar <https://www.bridgestar.org/Resources/Library/Lead/EDCOOPartner.aspx>
18. Business and Human Rights www.business-humanrights.org
19. Business Ethics Magazine — magazine of Social Responsibility www.business-ethics.com
20. Business for Social Responsibility www.bsr.org
21. Business In The Community website www.bitc.org.uk
22. Business in the Community www.bitc.org.uk
23. Cambridge Programme for Industry — www3.cpi.cam.ac.uk
24. Committee to encourage corporate philanthropy — US www.corphilanthropy.org
25. Conference Board www.conference-board.org
26. Corporate Social Responsibility Forum www.pwblf.org
27. Corporate Watch — www.corpwatch.org
28. CSR Academy — www.csracademy.org.uk
29. CSR Europe is one of the leading European business networks for Corporate Social Responsibility with over 60 leading multinational corporations as members. The site is a fantastic resource with links to over 200 other relevant sites www.csreurope.org
30. CSR Europe www.csreurope.org
31. CSRwire is a newswire service devoted solely to CSR issues — www.csrwire.com
32. European Academy of Business in Society (EABIS) — www.eabis.org
33. FTSE4Good is an index series for socially responsible investment designed by FTSE, one of the world's leading global index providers- www.ftse.com/ftse4good/
34. Global Reporting Initiative www.globalreporting.org
35. Harvard University, Kennedy School of Government, CSR Initiative <http://www.ksg.harvard.edu/cbg/CSRI/>
36. Carbon Disclosure Project Report <http://www.cdproject.net/>
37. International Business Leaders Forum (IBLF) is an international charity set up to promote responsible business practices. The site provides information on latest events relating to CSR as well as publications and links to organisations and institutions promoting CSR www.csrforum.org
38. Links to environmental, social, CSR and sustainability reports www.sustainability-reports.com
39. OnPhilanthropy <http://www.onphilanthropy.com/>
40. Points of Light Foundation, <http://www.pointsoflight.org/>
41. Reputation Institute — www.reputationinstitute.com
42. Social Accountability International (SAI) <http://www.sa-intl.org>
43. Sustainability. <http://www.sustainability.com/>
44. The Center for Corporate Citizenship at Boston College www.bc.edu/cccr
45. The Chartered Institute of Public Relations CSR network- www.ipr.org.uk/csr/
46. The Co-operative Bank, is recognised as one of the UK's leading organisation in terms of CSR. www.cooperativebank.co.uk
47. The Dow Jones Sustainability Indexes www.sustainability-index.com —

48. The Global Compact www.unglobalcompact.org

49. The GoodCorporation is a global standard of corporate social responsibility designed to address the needs of all types and sizes of organisation — www.goodcorporation.com

50. The Institute of Business Ethics (IBE) was established in 1986 to encourage high standards of corporate and business behaviour and the sharing of best practice www.ibe.org.uk

51. The UK government gateway to Corporate Social Responsibility www.csr.gov.uk

52. The Work Foundation website- www.theworkfoundation.com - www.accountability.org.uk

53. Transparency International www.transparency.de

54. Venture Philanthropy Partners. <http://venturephilanthropypartners.org>

55. World Business Council for Sustainable Development www.wbcsd.ch

**Веб-сайти соціальної відповідальності і сталого розвитку
(CSR and Sustainability web — sites):**

56. <http://www.globalreporting.org>

57. <http://www.csreurope.org>

58. <http://www.sustainability-indexes.com/html/news/pressreleases.html>

59. http://europa.eu.int/comm/employment_social/soc-dial/csr/greenpaper_en.pdf

60. http://europa.eu.int/comm/employment_social/soc-dial/csr/csr_index.htm

61. http://europa.eu.int/comm/environment/emas/index_en.htm

62. <http://www.un.org/esa/sustdev/documents/agenda21/index.htm>

63. [http://europa.eu.int/comm/enterprise/environment/index_home/integration
integration_sustdevelpm.](http://europa.eu.int/comm/enterprise/environment/index_home/integration_integration_sustdevelpm)

64. <http://www.sustainability-indexes.com>